

Előfizetési árak:

Helyben

Félévre 6 frt.

Három hónapra 5 „

Postán küldve:

Félévre 7 frt.

3 hónapra 5 „ 50 kr.

Egyes szám

10 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden köztemény Főpiacz Vecseyház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.

Terjedelmes és többszöri hirdetés alkusz szerint

Nyitvány: 15 kr. soronként.

Bélyegdíj:

minden beiktatásért külön 30 kr.

Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

A Csokonai szobor javára tartott műkedvelői szinelődásról.

○) A fényesen sikerült előadás nem csupán a kedvező eredményből ítélendő meg. Nem vagyunk ugyan azon nézetben, mintha a czél szentesítné az eszközöket; jelen esetben azonban, és mindannyiszor, valahányszor csak nemes indokból fakadó jótékony-ságnak engedni át magát a kebel, el vagyunk fogulva, hogy a tiszta jó szándékot is jótettek ismerjük el.

Hiuságból, s más mellékes, önző czélből is lehet jót tenni; de akkor a jótékony-ságnak becsé csak egyoldalú.

A hol azonban az ember, mintegy átszellemülve, önként ragadtatik valamely nemes tette, melylyel az emberiségnek, a műveltség igényeinek tesz jó szolgálatot, ott a jótett becsé általános, teljes, és az erényesség utját éri el.

Ez utóbbi szempontból ítéljük mi meg a műkedvelői előadást.

Nem hadi foglyokat rablánczra verő diadal volt az, mit az egyesülés fegyverével vívott ama kis társaság, mely a költő emlékszórához pár porszemét rakott; nem is az emberi gyarlóság valami kinövését megörökítő gulák és pyramisok köhalmazának emelésére adta áruba munkáját, melylyel egy egyszerű magyar polgár hamvai megtiszteltetését elősegítette, és nem is vágyhatott cifra diadalkocsikon pompázva jutni a pályafőhöz, midőn a művészet egyszerű csarnokába meghivatott.

Hanem a szellem örök becsének érzete, a műveltség iránti fogékony-sága, a hazai irodalom értékének méltánylása, és a honszerelm romlatlan ösztöne vont a kis társaságot azon önfeláldozó helyzetbe, hogy elhagyva nyugodt, csöndes házikörét, félretéve egyéb foglalkozását, sietett megvinni fáradsága, ügyesége, részvéte adóját azon oltárra, melyről csak ihletett jellemeknek tett tiszta áldozatok lángjai szoktak égfelé emelkedni.

Az egyszerűségben rejlett itt a nagyszerűség...

A rendezők, a közreműködők és a közönség kiváló bizonyítékát adták a társulási erő értékének, mely olykor csodákhoz hasonló eredményeket szül...

Csokonai, a hazai nagy költő emléke köré sorakozott: annyi szív vonzalma, annyi munkás kéz, annyi szellemi rokonság, annyi hit az ihlettség erejéhez, annyi remény az igaz költészet hatásának sikeréhez, annyi vágy a hazai irodalom diadalához és annyi ima a hazai érdekekért!

Mind-mind, egy csokorba fűzve, drága áldozattá lőnek, mely megszenteli a multat, a jelenben, a jövőért!

A város, az ország, melynek tagjai —

megküzdve a kaczer előítélet kétélű fegyverei ellenében — így áldoznak az érdemnek, így dicsőítik meg a nagy szellemeket: önmagában rejti előhaladása és szilárdsága legerősebb biztosítékait...

Ha majd egykor, a költő szobra mellett megállva a néző, titkosan azt sugja szíve, hogy ő is tett egy porszemét ahhoz; hogy az ő segítése által tán néhány perczel előbb állíthatott fel az emlék, mint különben; és az öntudat nemes érzése egy könyvet, egy örömkönyvet csal szemébe: oh van-e kincs, mely fölérne e könycessebb kristály gyöngyével?

A jövő nemzedék lelkesülve a költő szobra mellett, új-új nagy tettekre fog hevülni a szellemi műveltség és a hon érdekében.

S mi ér fel azon érzés becsével, hogy a jövőt mi is elősegítettük, hogy a honi érdekeket mi is előmozdítottuk?

Ezen érzés az emberiszellem halhatatlanságának, az idévezülésnek előérzete. Derék honfiak és honleányok, hozzatok hozzatok több-több áldozatot a nagy szellemeknek!

Ujdonságok.

— Kovács János tanár a mult vasárnap érkezett haza azon kis körutjából, melyet a Sárrét vidékén tett a kőkorszak maradványainak kutatása végett. Bojt, Váncsod, Keresztes, Furta, Zsáka, Szeghalom, mind gazdagok a régi kőszerszámok maradványai-ban, melyekből a tanár ur a muzeum számára több érdekes darabot hozott. Legérdekesebb azonban egy kovapalából elég ügyesen készített egy láb hosszú kőszerszám, melyet m. kereszties lakos Kereszturi Ferenc ügyvéd ur ajándékozott, s a mely a szőlőskertnek felfogott földben két ásonyomnyira találtatott, ott a hol igen sok obsidián kőszerszámok is találtak. Szept. 2-kán pedig a bihari hegyek közé indul a fentnevezett tanár ur, szinte tudományos érdekből.

— Debreczenben két felfedezés egyszerre. Alig terjedt el a híre, hogy a belső legelőn a vágóesordajárson egy kőkalapács találtatott, már mindjárt több régészeti tárgyra téttem figyelmessé, s a többek között Szántay Adolf ügyvéd ur f. hó 20. d. u. egy pár óra alatt 96 darab obsidián kőszerszámot szedett a K.-Pécs felől eső majorsági földek körül eső homok-dombokon melyeket muzeumunknak ajándékozott, miért fogadja szíves köszönetünket. Ugyanez alkalmal több bronz fegyvertöredékeket is talált egy vele kint levő barátja, s a többek közt egészen ép bronz gyűrűt is talált ez utóbbi, melyről csak a kő van leválva.

Ma d. u. pedig Szabó Soma alkapitány urnál néztem meg azon kövekből egy nagy darabot, melyeket ő a cserrei kaszállójából hánytatott ki. Miután ő ott egy zombékos lapossat a zombéktól kitisztított, egy viz-

emésztő árkot akart huzatni, de a porhanyó föld csak másfél arasznyi tastag volt, s azon alól oly kemény követ valáltak, mely minden csákányt tönkre tett. Puskaporral kellett megkezdeni, s akkor látták, hogy a kő nem vastagabb egy lábnál. A kő valóságos vaskő, még pedig azon fajta, melyet az ásványtanban barnavaskőnek ismerünk. Vajon hát másutt a cserén nem volnának-e ilyen kövek? Kovács János, tanár.

— A polgári iskola ügyében vártuk legközelebb az egyházkerület érélyes határozatát, annak berendezése, s a tanári állomások rendszesítése iránt; azonban e téren semmi intézkedés nem történt; ha csak a tanügyi bizottmány nincs felhatalmazva bizonyos javítások, s pótlások megtételére.

Ezen iskolának berendezése Debreczen város közönségére nézve égető szükségé vált, mert gyermekeiknek realis irányban képez-tethetésére nézve itt volna az alap letendő és már évek óta azon kellemetlen helyzet áll elő a tanítványokra és szülékre nézve, hogy az itteni polgári iskolából kikerült növendékek reáltanulmányaikat sem itt nem folytathatják, sem másutt be nem vétetnek a reáliskolába sem. — Mind Debreczen város hatóságának, mely oly sok áldozatot hozott e téren, mind a főiskola gondnokságának sürgetni kellene ezen ügy gyökeres orvosol-tatását.

* A vasárnap tartandó jótékony czélú műkedvelői előadás érdekességét fogja fokozni felléptével Csányi Kornélia k.a. is, amennyiben szíves ígérte ad, hogy felvonás között befogja mutatni az énekművészet teréni előhaladását. Mit is ezennel sietünk a közönség örvendetes tudomására hozni.

* Kutassy Imre „Aradi vértanúk“ czimű műlapja már harmadik kiadását érte meg. Leszállított ára 80 kr.

* Köz tudomásu dolog, hogy a debreczeni kétkerekű fiakkeresek alias taligások alkonyatkor az általok népszerűsége emelt itókás helyekre beszkotak látogatni és lovaikat pedig az alatt ott hagyják az utcán, úgy hogy sokszor az ácsorgó járművek a közlekedés hátrányára vannak. A napokban egy ily állomáshelyen társaival javában mulatozik valamelyik számu taligás, míg lova ott állott a csapszék ajtóban. A szegény pára várt gazdájára, de hiába várt, végre megindult és ballagott hazafelé. De Mercur egy eszmadia inas képében besugta a merényletet az elázott férfinak, ki is szikrázó haraggal kilépett a butikból, berohant a szomszédházban lakó lakatos mähelyébe. Ott vasat tüzesített, majd felkeresi a szegény elgémberedett paripát, s az izzó vassal elkezd a kinlódó állatot sütögetni. Felhívjuk a rendőség figyelmét, hogy először a rögtönzött torlaszokat szétugraszsa

és másodsor az ily brutális barbarismust illően megfenyítse.

— A gáz társulati megbízott igen különös ember lehet, nagyon ragaszkodik a kalendáriumhoz, melyben tegnap éjre haldívalg volt jelezve, de ember tervez, a természet végez, s így a tegnapi éj valóban koromsötét volt, úgy annyira, hogy alig lehetett két lépésre látni. Egy vasuton érkezett egyén panasolja, hogy a mondott időben az egész Debreczenben sehohol egy gázlámpa nem világított, s ehez még azon calamitás is járult, hogy kocsit nem kapván gyalog kellett a csapóutcán levő lakásáig az utat megtenni, s azon utca elején más jó idő óta ott disztelenkedő földhányást s sötétben nem látván meg, neki ment, s felbukva összezúzott orral elmélkedhetett a gázvilágítás előnyeiről, s azon rendszeretetről, melyet az épített felek részéről a kihordott földtömegek eltakarításában oly gyakran tapasztalunk.

— Szénási Csillag Sámuelné, Gobóczi Kártász asszony, életének 61-ik évében f. aug. 31-én kimúlt, s holnap délután fog a czeplédutezai sírkertbe eltakarítani A boldogultat férje, és két gyermeke gyászolja.

Fővárosi értesítő.

— Jókai bevégezte a „Köszívű ember fia” című regényét. Jövő évre ismét új regényt ígér tőle a Hon „Hogyan kell meggazdagodni” cím alatt. Kiadhatatlan az ő költői ere! Adja isten, hogy még igen sok regényt írlasson, s sokáig éljen a hon javára!

— Hollós László vasárnap tartotta esküvőjét Kendelényi Fáni k. a. nyal. Irányi D. volt a násznagy. A lakoma vidám köszöntések közt folyt le. Áldást kívánunk a kedves frigyre.

— A Duna-szabályozás tárgyában ministeri értekezlet tartott, melynek tárgya a part-építés és a felállítandó 3 hid iránti javaslat volt. Buda város hajlandónak nyilatkozott, bizonyos kikötések mellett, a terv kivételéhez 2¹/₂ millió frttal járulni; a 3 hidépítés költségvetés mintegy 6 millió.

— Vajda János szembaja annyira javult, hogy tul van a veszélyen.

— Budán egy hivatalnok sikkasztás miatt befogatott. — A rudas fürdő közelében egy szabósegéd a Dunába ölte magát. — Egy földbirtokos pedig, elmezavarában, konyhakést ütött hasába; orvosi ápolás alatt van.

— Az új városház építésére beküldött tervek közt a bizottmány egyet sem talált kivételre méltónak.

— Pesten az Erzsébettér közepén egy társalgási kéjpalotát szándékoznak építtetni, mely a vállalkozók saját költségén építtetvén, 30 év múlva a város birtokába menne át. A legizletesebb műkértészeti ültetvényekkel, virágtelepekkel,

TÁRCZA.

Az Alföldy család.

(Beszély.)

(Folytatás.)

És ti, könnyen hívők! Barátságok nevezitek a czipra álarz hideg mosolyát; szivrokonságnak mondjátok a kül simaság színeszi játékát, — míg végre kinosan kell tapasztalnotok: hogy még helyett méregkeveréket vásároltatok kijátszott szivetek legdragább kincsein!?

... És ő engem barátjának mer szólítani! De hadd lássam tovább az áruló sorait!

— Kilenz hava, mióta nem láttalak.

— De nem is kívánlak látni ez életben, nehogy téled, baráti hűségem jutalmául, hálát vagy megvetést kelljen elfogadnom. Te engem árulónak, kedvesed elcsábítójának, nyomor embermorszáknak tartasz, s méltatlannak arra, hogy lelked magas miveltségéhez, a barátság melegsugaránál, újra fölemelkedhessem. Legyen akaratom szerint. — De azért az én iránti érzetem oly tiszta marad, mint az én iránti iránti érzetem, melyen az emberi ész és világböleség csillogó sugara oly gyakran megtörik.

Lásd, édes barátom, az élet sivatag homályában eltéved az emberi szem, és a sors az embert, mint szél a kelepczét, vad kéjelgése kijelölt játékszeréül, kedvesapongásainak vak eszközeül sodorja. És az életnek, az ember — úgy, mint a világéletnek körforgása, eredeti sajátságos jelle-

zőkökutatkkal lenne ellálva; annak állandó zenekara naponkint előadásokat tartana.

— A „Hon” esti lapja aug. 30-ról egy belga lap után közli Teleki László levelét, mely szerint ő Haynaut két ízben hívta ki párbajra, ennek nyugalomba lépte után 1852-ben, a Batthyányi Lajos és társai meggyilkoltatásáért. De Haynau nem is felelt. Tehát a vitéz tábornok, ki gyilkolni, seprűzetni és korbácsoltatni tudott, nem birt elég tételt adni egy száműzöttnek. A vérszopó a legnyomorultabb gyáva porsátor volt!

Pesti röppentyűk.

(Aug. 30-én.)

Szögedében is elharapózott a társulási láz. Valakinek e napokban nagy melege volt — s azt indítványozta, hogy jó lenne egy korcsolyázó-egyletet alakítani.

Az eszmét a caniculában tömegesen karolták föl, misem törödvé böles Salamonnak ama mondásával, hogy: „Mindent a maga idejében!”

Vajon nem a „szögedi pecsovics” hulladék-böngészésnek, (annak a kis böcsingósnak, ott az „ellenzék tarlóján”) agyában szülemlett-e meg e furcsa eszme? ...

A zsidófaló „Magyaralom”-nak ugyan kapóra jött a „Pester Lloyd” egy cikke, melyben azt akarja tudni nevezett lap, hogy a kalocsai ásatásokat a klérus be fogja szüntetni, mert attól fél, hátha föltalálják ott szent István maradványait „mind a két kézzel”, mi lesz akkor a Budán orzött ereklyéből? Igaz, hogy a furesálkodás annyiban feje lágára esett, mert István királyt nem kalocsán, hanem Székesfehérvárott temették el; azonban az „Alom” által kihgurázott „zsidó észjárás”-nak annyiban van némi értelme, amennyiben Szt. Neitusnak is két bal lába van. Ki e csodát nem hiszi: zarándokoljon el Rozsnyóra, hol meggyőződhetik e természet feletti csodáról ...

Malum omen! ...

Mily különösen játéka a sorsnak! Folyó évi aug. 29-en határozottat el Lajthámineni és tul osztrákországban az első közös parlamenti ülés!

És 343 évvel előbb ugyan-e napon történt a mohácsi veszél! ...

Hej! sokkal nagyobb veszedelmeket megért már ennél a mi szegény Magyar hazánk! ...

A privilegyei plébános még ugyan kitalálta a népnek a habókját! A közgyűlés elhatározta, a felekezeti iskolák föllállítását. Kaptam magat erre Jurist Mihály plébános, összeharangozta a népet a templomba s meggyőzni igyekezett a jámbor népet, hogy mindazokat, kik a közös iskolák mellett buzognak, elviszi az ördög s a gyehezza tüzeire jutnak. Sikerült is ezt a nép többségével elhitetni s a templomból a néppel a városházához vonulván, a közgyűlésnek a közös iskolák alapítására czező határozatát egy tollonással megsemmisítette, s miután a polgármester, hívására föl nem ment, helyettes polgármestert

mét, irányát, rendeltetését követi, nem tekintvén egyes lelkek szent vágyaira; hanem, az önzés hatalmától elragadtatva, saját czelja kivételére ellenállhatlan erővel törekszik, — s egyes emberek, viszonzlag a nagy egészhez, jelentéktelen poriszemek.

A szerelem, az öröm és fájdalom ezen zérója istenhez igyekszik ragadni a lelket. És a világkényszerűség ijeszto szelleme szemhunyoritva pislog az emberi kebel fejlődni kezdő örömeire; átszarnyal a lélek legfelsőbb vágyain, — s végre kijelölt áldozata sirhantán, vagy a mi még izonyubb, a megcsalattatás kinpada előtt, káröröm, önzés- és diadaléret mámorában fűrödvé, tombolva üli pokoli kéjben merengő szenvedélyének bachusi ünnepét, — s győzelmes fegyverén zuzott szivek letört örömvirágai hevernek.

S nem csoda, ha az ily csapás által megrendült lélek elfogult itéttel mérlegeli a körötte folyt eseményeket, s ezeknek belső rugóit.

Engedj meg, ha ezen igazságot rád alkalmazom.

Te szived üdvét véled elvesztettnek Julia hűtlensége miatt; nem tájékozhatod magadat tettem körül; pedig tudod, hogy kettőnkön kívül, Stein kapitány is járt a Virágházhoz.

Egy délután épen akkor tettem Juliánál látogatást, midőn szobájában ő helyette anyját találtam. Jól ismered azon miveltt tapintatot, melylyel e nő bir, valamint azt is jól tudod, hogy mind e nő mind férje, bár határtalanul becsültek téged, komolylyá vált szerelmeitök iránt nem visseltettek rokonszenvenvel, tán fiatalágod s rangod miatt kivihetetlennek tarták, hogy lányuk, egy

nevezett ki a kis zsarnok s ujközgyűlést hevenyészvén, a felekezeti iskolák föllállítását elhatározhatta.

A delegatusok már szeptember 1-én odahagyják Bécsset. Hogy mily érzéssel érkeznek hozzánk vissza vívmányaik öntudatában, mindenki elképzelheti! Hozzámmat ugyan nem igen kiált a nemzet eléjük, habár már kezd is egyrésze a „fából csinált vaskarika” eszméjével megbarátkozni.

Belföld.

— A „Brassói Ujság” írja, hogy egy szolgabírónévá lett gróflőgy, szobalányát pandurokkal lehuzatta s jól elkínzotta, szerelemföltésből. — A gyógymódok közül a hasonszenvit használta, a szolgabírói hivatal fegyvereivel, mert a szolgabíró ejtette a sebet is. Lám, hogy dolgozik egy urhölgy a nőemancipatio hátrányára!

— Naszódon, az egy szavazattal megválasztott Papp Zsigmond helyébe — ki lemondott — 12 szavazat közül 8 szóval Porutiu Sámuel választott meg országgyűlési képviselőül.

— Sáros megye kis-szebeni kerületében Semsey Pál helyett Hodossiu pesti ügyvéd lón megválasztva. Melyik nagyobb?

— Horváth Dome Kecskeméten ismét megválasztott országgyűlési képviselőnek.

— Csengery Antal N.-Kanizsán lép fel képviselőjelöltül, s e hó 12-én oda utazik.

— Szebenben a kutya-adót behozták, egy kutyaért 2 ftojt kell adózni.

— A selmeczi bányászati akademia jövő évben százados fenállásának örömmünepét fogja megülni.

— Besztercze körül hamis bankócsinálókra akadtak, s egy Szakács Antal nevűt a besztercezi vásáron egy csomó 5 frtossal el is fogták.

Nagyvériadi szinkör.

(F. K.) Aug. 21-én: „A fekete orvos.” Francia dráma 5 szak. Irták Anicet Bourgois és Dumanoir, ford. Bereczky. E dráma ez idén is megtette hatását, mint tavaly, bár mi ezen előadást épen nem mondhatjuk olyanakk, minő a mult évi volt. Tavaly Mándoki játsza Fabien mulatot, ezuttal Rónai. E szerepben Mándoki remekelt, Rónai jól játszott. A „kettős kereszt” jelenete legfényesebben sikerült: itt ismét művészte teljes fényében gyönyörködhettünk: a „Bastille ostroma” alkalmával észrevehetőleg gyengébben alakított, mit azok, kik e jelenetet Mándokitól mult évben látták — mely neki a legjobban sikerültek egyike volt — azok könnyen észrevehették. Az utolsó felvonásban mint örült nagyszerű volt Rónai, s e jelenetben tünt ki a nagy különbség, mely ő és Mándoki közt létezik, a tehetség, melylyel ő rendelkezni tud, ha akar. Szakál Róza Paulina de Raynéri szerepben gyakorlatlanságnak jeleit észlelteté, játéka ingadozóknak nevezhető; Vári Emma mint Lia pedig felette gyenge. — Nem is csoda, mivel egy nap balletben tánczol, más nap tragoediában szerepel s ismét majd vigjáték, majd

kertészleány, nőd bárónő, lehessen; és én csudáltam, hogy Julia anyja irántam, ki, ügyvédi címemen s szerzett tudományomon kívül, alig bírok valami vagyonnal, különös rokonszenvet mutatott te fölöttem, — s épen az említettem délután is egyedül levén vele néhány perczig, leányának irántami jó indulatát s olyasmit emlegetett, mit én hallani sem reméltem, sem akartam, tudván, hogy te, ki mindenem valál, lelkedből szereted Juliát. — Virágné bizalommal levén hozzám, azon ígérettel, hogy — Juliát fölkeresteti, a szobában magamra hagyott. Én, szokott kandságomnál fogva, Julia toilettében apróságokat kutatván, egy levélre akadtam, Stein levelére, melyet Kassáról irt Juliához. Bár Steinnek Virágnéknál gyakran megjelenéséből valami gyanu ébredt is bennem, mely viszonyotokra nézve, engem egy kissé féltékenynyé tett, de azt senki sem fogta vala velem elhitetni, hogy az megtörténjék, minek, e levél után tudomására jöttem. A levél, Julia és Stein közt érett szerelmi viszonyt fedezett fel előttem; sőt a mi boszantóbb, a levél hangulata irányodban, fölötte sértő volt, mivel Juliát arra izgatta, hogy irántad a legszorosabb viszonyt mutassa külsőleg, mig nemsokára azon boldogtalan valóság ébresztend föl téged álmodból: hogy Julia Stein kapitányné. — Én a levelet elolvastván, viszsztatévem előbbi helyére, s a belépő Julia nem gyanított semmit. — Nehány percz után, a leány előtt is felötölő fájérzettel távoztam haza.

(Folyt. köv.)

Debrecen 1869
67-73. név
a hírből

53, 54. név
hírből

dramában. Általában az előadás nagy tetszés közt adatott a szép számu közönség előtt.

Aug. 22-én: „Tündér fátal.” Nagy tündér-játék dalok és tánczokkal. Irta Told, zenéjét Fittl, ford. Szerdahelyi. Az est dicsősége Szabót (Muff, festéktörő), Szakál Rózát (Czélia) és Zöldinét (Sibilla gazdasszony) illeti. A Vogel által festett díszletek s hazai tájképek nagyban emelték az előadást. Közönség zsufolóság megtöltte a házat.

Aug. 23-án: „Tücsök.” Falusi életkép 5 felv. George-Sand beszéje után írta Birchpfeiffer S., ford. Bulyovszky L. — A tücsök szerepében Balázs Ilka lépett fel (tavaj Szakál Rózától láttuk) s nem is mulasztjuk el megdicsérni azon szorgalmat, melylyel e szerepet tanulmányozá, s a kivitel, mi várakozáson felül, jól sikerült. A színház majdnem üres maradt. Vizvári (Didier) folytonos nevetésben tartá a jelenlevőket, s így meg volt a nagy mulatság.

Aug. 24-én: „Egy szó a miniszterhez.” vigj. 1 felv. Ford. Vizvári; és „Lucifer a zöldördög,” nagy némajáték 1 felv. tánczokkal. Ma újra Vizvári (Hanzi) eredeti alakja s játéka nyújtott élvezetet, kinek egyes mozdulatát is a legnagyobb figyelemre méltatja közönségünk, s így meg is neveti jól, mit Vizvári természetesen nem restel, hanem ellenkezőleg kedve telik benne; s a nagy mulatság újra kész. Kiemelendő még Zöldi mint Oppenheim Salamon. — A némajátékot ez idény alatt már 3-or szerencseltettünk láthatni — meg is untuk. Horváth Károlyon kívül Szomolnoki Erzsé és Nidos Fanni az, kikről említést tenni lehet, a többiek nem sokat tesznek, sőt Perreine a hatást ezuttal is csökkenté; táncza tulságosan erőltetett volt. Közönség ma ismét csekély számmal jelent meg.

Aug. 25-én „Kalmár és tengerész.” Dráma 4 felv. Irta Czako Zsigmond. Az előadás vontottsága egészen unalmassá tette az estét. Bevallhatni az igazat, hogy a szereplők egyike sem mutatott készütséget. Kivétel Foltényiné (Hermina), és Dózsa (Kelendy), kik jóval felül emelkedtek a többiekben. Bercsenyi Kelendy Endre szerepében sehoggy sem tudta magát beletalálni.

Aug. 26-án. „Fenn az ernyő nincsen kas” 100 aranyat nyert pályamű Szigligetivel. — Kerkedden folyékonyan, jó kedvvel mint ezuttal még nem láttuk e vigjátékot előadva, pedig már mondhatnók, hogy az unalomig is sokat láttuk. A játékok egyaránt s mind egyenlő mértékben feleltek meg feladatuknak. Zöldi Donáti ügyvédet adá pompásan alakítva; Foltényiné nejét kitünően. Leányai Balázs Ilka és Szakál Róza voltak. Báró Várközit Bercsenyi, Borsosné Zöldiné személyesíté. Legutoljára említjük Foltényit az est hőstét par force szerepében — Rejtéi. — A színházban csekély számmal levők ritka jó kedvel távoztak.

Aug. 28-án Schiller Fridrik „Fieskó” tragodiája került színpadra telt ház előtt, miből méltán következtethetnünk azt, mennyire ragaszkodik s szereti közönségünk a régi classicus műveket, melyek maradandó becsöket soha sem veszítendik el. A készültség színe ez alkalommal nagyon is kirívónak mutatkozott, s azonnal észrevehető lett a gyakorlatlanság miről színészeink e műnek jelenlegi első adatásával, bennünket meggyőztek. A szerep nem tudása ma még nagyobb mérvben.

Aug. 29-én „Csikós” eredeti népszimű dalokk és tánczokkal 3 szak. Irta Szigligeti, zenéjét Szerdahelyi. — Ki Zöldit mint Márton csikóst látta s játékában már gyönyörködött, az bizonyára ennyit említve, előre elmondhatja bírálatát az előadásról. Zöldi eredeti csikós alakja nélkül a „Csikós” nem is gondolható s nem is az, a mi. Természetesen ő volt az est csillaga, mely ragyogásával, mondhatni tulság nélkül — társait jóformán elhomályosítá. Kivánatosabb nem lehetne előttünk semmi, mint Zöldit efféle szerepben a nemzeti színpad deszkáin láthatni*) ki e szerepkörben ritkítja párját. Gerecs hasonlól jól játszott, szépen énekel s nyalkásan nézett ki. Ugyancsak gyönyörködött benne a zsufolt karzat. Vizvári (Georges) burleszk alak, a és sajátságos németes illetoleg svábos beszéde megtette a hatást. Ugy Zöldiné, Labdaacsny asszony is. Éreziné (Rozsi) meglehetősen játszott s türethősen énekel. Színház tömve.

Aug. 30-án: „Honvéd és szerzetes” gyakran ismételt jellemrajz adatott, mely bizonyára Vizvárinak (Kristóf) köszönheti, hogy már rég unalmas nem lett; nemkülönbön Együdnek (Egidius) és Dózsának (a zárda főnöke) kik, mintha e műben először lépnének fel, mindannyiszor friss erővel rendelkezve újja teszik a művet magát is. — Közönség középszámmal.

Külföld.

— A Teli-féle iroda Párisból azt hírlí, hogy *) De csak úgy vendégszerepre, mert ő állandóan a miénk! Szerk.

a londoni politikai körökben igen nagy feltűnést okoz a következő tartalma magán sürgöny: A francia császár bizalmasabb egyének előtt kinyilatkozta, hogy ő hajlandó lenne a lassankénti lefegyverzésre, ha Orosz-, Porosz-, Ausztria és Olaszország követnék példáját. Meg van a felöl győződve, hogy a fegyverek lármájának meg kell szűnni Európában. Franciaország belpolitikájára nézve a következőket mondotta volna Napoleon: Én ugy saját népemmel, mint más népekkel békében obajtok élni; a szellemi munka és socialis irányu javítások által emelkedő népek versenye közt Franciaország a dicsőségre roppant tért talál. Közöljük e híreket anélkül azonban, hogy annak hitelesítéséről jót állanánk.

— Angolország szabadelvű pártja, — miután az ir egyház-billt diadalmasan keresztülvitte, a jelen perczben az agrarius törvényhozás terén dolgozik saját elveinek létesítésén, melynek reformja, — legelőször is Irlandban, — előreláthatólag a jövő ülészaknak egyik legfőbb földadata leend. A jelen agitatio az által nyer nagyobb hordert, hogy az nem csupán — mint amaz egyházi ügynél történt — az Irlandra, hanem általában a három egyesült királyságra vonatkozó törvényhozást is körébe vonja. E cél. Stuart-Mill elnökléte alett egy egylet alakult. A lapok most közlésteszik ezen egylet programját, melyből kitünik, hogy mily messzeterjedő célokat tűzött az ki maga elé. E szerint az egylet ezen nevet viselendő: „A földbirtok reformja végetti egylet” s mivel át van hatva a javak birtokára, s átruházására vonatkozó törvények igaztalansága, s politikátlan jelleme által, minden erőfeszítését a következő elvek valóstítására irányzandja:

1. Általában a földbirtok szabad átruházásának előmozdítása.
2. Bek King billjének törvényesítése, mely szerint a közjog fogna alkalmaztatni az öröklés tekintetében, mindazon esetekben, midőn nem létezik végrendelet.
3. Azon jognak, mely szerint valamely földbirtok bezártnak nyilváníthatatik, lehetőleg megszorítása.
4. A közjog fönntartása általában ama földbirtok tekintetében, mely csupán parlamenti határozatnál fogva zárathatik be; s azon visszaélés meggátlása, mely szerint ezen földek a szomszéd földekbe kebleztetnek be.
5. Az egylet oly rendszabályokat fog javasolni támogatni, melyek, a nélkül, hogy a magánogokat megsértenék, a mezei munkások számára részvételt biztosítsanak a földbirtok jövedelmében.

Különfélék.

— Nő szöktetés. 1868-ban N. ur Párisban két limonádé mérés vásárolt, az egyiket az Angoulême, a másikat Vielle, du Temple utcában s ezen két üzletet nevével, fiával, 14 éves Mari nevé leányával, maga látta el. Az Angoulême utcai limonádécsarnokba gyakrabban eljárt egy öreg ur Tesseron nevé, ki N. családjával igen bizalmas ösmeretséget kötött, mi nem sokára annyira bensővé lett, hogy végre a fiúval egy szobában lakott, s a családdal naponkint együtt ebédelt, s a vendég iránt új barátai igen nagy bizodalommal viseltettek, annyival inkább, mert az özvegy férfinak Marival egyenlő koru leánykája volt. De végre N. unni kezdte e nagy barátságot, mert Tesseron ugy a koszt, mint a limonádé és lakás árával egyre adós maradt. Azonban e tárgyról a két férfi között egész 1869. jan. 6-ig semmi említés nem történt, s ennél fogva minden a régi-nél maradt. Az említett napon N. leánya Mari azon szavakkal távozott el, hogy a csarnokbéli pénz-tárból pénzt kell ki vennie s azóta vissza sem tért. A leány ugyanis Tesseront egy előre meghatározott helyen felkereste, s a 45 éves férjből és 15 éves leányból álló különös pár Asnieres-be ment, s ott töltötte az éjt. Innen Párisba jöttek, azon házba, hol Tesseronnak egy szobája volt, s a második éjt itt töltötték el. Csak jul. 8-án lepte itt meg igen kellemetlenül Tesseront s fogta el a törvényszolga. A leány már előbb bünbánnólóg visszatért atyjához.

A végtárgyalásnál a vádlott beismeri vétékét, de azt állítja, hogy a leánynyal komoly czéljai voltak, sőt még most is kész azt elvenni, de a mi szerencsét, mind Marika, mind atyja igen nagy köszönettel utasítanak vissza. Marikának tanuképen kellett fellépni, s az elnök azon kérdéseire, hogy Tasseron a szöktetés előtt ölelte-e, vagy csókolt-e meg, s engedett e meg magának más bizalmasságokat, mindig szemlesülve szegyenkezeve felelé: „Oui monsieur.” Valamint azon kérdésre is, hogy nem gördített-e akadályokat e bizalmas érintkezések elébe, nagy naivsággal és öszinteséggel feleli: „non monsieur.” Különbön egészen bele unt öreg kedvesébe. A csábító az enyhítő

körülmények tekintetbe vételével 3 évi fogságra ítéltetett.

— Meghúsult kísérlet. Párisban mult hó 23-án a Mars mezőn eredeti botrány történt. Valami feltaláló kísérletet akart tenni az általa feltalált új eléghetetlen anyaggal. E célra szurkos fenyőágakból valami ház formát épített. Ebbe egy nő ment be, kit onnan midőn az építmény égett ki kellett volna hozni. De mielőtt a feltaláló az előkészületeket megtette volna, a ház már lángokban állt. Valaki a gyufát, melylyel szivarra gyújtott a forgács közé dobta, s az meggyuladt, s az építmény is égni kezdett. A közönség kényszeríteni akarta a feltalálót, hogy a nőt hozza ki; de ez még nem vette fel éghetetlen ruháját, s addig míg elkészült egy negyedóra mult el, mi-alatt az építmény a földig leégett. A nő természetesen ezalatt kimenekült és ellillant. A közönség csalást gyanított, s a feltalálót a rendőrségre vitte. Ez azonban, miután a belépti díjakat e fogoly visszaszolgáltatta, szabadon bocsátotta.

— A mai világ erkölcsiségének bizonyítéka. Egy anglikánus pap legközelebb bizalmas körben azt állította, hogy az emberi társaság nem hogy visszafelé haladna, amint a pessimisták állítják, s naponta inkább súlyedne a bün és erkölcsiség és erényesség útján a tökéletesedés felé. Barátjai által kérdezettve, hogy mivel tudja döntetlenül bebizonyítani állítása igazságát, a legnagyobb lelkesedéssel adta elő, hogy: „Három kölcsönzött esernyőmet, az illető ismerősök, a mondott időre pontosan haza küldötték.” Hogy a pessimisták ezáltal legyőzette érezték-e magukat, arról hallgat a tudósító.

— Egy Hietzingben lakó fényképész a napokban a hannoveri királynak fényképezési munkáiért számlát nyújtott be, mi nem kevesebből mint 20,000 fnyit tekintélyes összegről szólt. Szép, a ki teheti.

— Milla és társai elfogott carlisták, kik halálra ítéltettek, kegyelmet kaptak.

— A delegatiók ülései aug. 30-án véget értek, határozatai szentesítettek.

— Románia fejedelme az Alexander Newszky — Ghika miniszter az Anna-orosz-rendet kapták.

— Napoleon császár betegsége — a hivatalos czáfolatok daczára is — aggasztó.

— A francia császárné sept. 14-én érkezik Velenczébe.

— Frauendorffban egy igen kegyesnek ismert molnárléány, az erénytársulat (!) tagja, gyermekgyilkoláson kaptott, s küsült, hogy már 4-ik gyermekét ölte meg.

— Azon ostoba hir, hogy egy leány 5 kutya kölyköt szült Bécs egyik külvárosában, annyira elterjedt, hogy valóban boszankodni kell a ros akaraton, mely ez alaptalan hirt terjesztgetni. Mi csak azért említjük fel, mivel városunkban is találkoztunk, ki e mesét nyelvére vette.

Legujabb

— Bécs, aug. 31. Gróf Beust ma a nála kihallgatáson volt báró Werthernek kijelentette, miszerint reményli, hogy a tollharcz Ausztria és Poroszország közt nem sokára be fog végetzni.

— Páris, aug. 31. China képviselője, Burlinghames, kormányától távsürgönyt kapott, melyben az, az Európával és az Egyesült Államokkal kötött szerződésekről szivélyes köszönetét fejezi ki.

A „Journal officiel” jelenti, hogy a császárné Ajaccióban való tartózkodását egy nappal meghosszabbította és sept. 3-kán visszatért Párisba. A császárné és a cs. herczeg Ajaccióban lelkesléssel fogadtattak.

— Cherbourg, aug. 31. Megczáfoltatik azon hir, mintha a „Sabine” hajón összeesküvés fedeztetett volna fel és hét matróz végeztetett volna ki.

Közzgazdaszat.

— Debreczen, aug. 31-én tartott hetivásárkor közép ár mérőnkint, buza 3 ft 95 kr, kétszeres 3 ft 50 kr, rozs 2 ft 70 kr, árpa 1 ft 90 kr, zab 1 ft 60 kr, tengeri 2 ft 82 kr, köles 2 ft 55 kr, kása 4 ft 50 kr, 1 zsák burgonya új 1 ft 20 kr, 1 mázsa szalonna 52, 53, 54 ft, 1 mázsa háj 34, 35, 36 ft.

A baromvásár nagy és élénk volt, ló több eladatott, mint szarvasmarha.

— Pest, aug. 31. Az időjárás esős, a hővmérő + 14°, a légsúlymérő 28° 8". — A gabna-üzlet ma élénkebb lett. Buza 87 \mathcal{E} -tos 5 ft 35 kr, 84 \mathcal{E} -tos 4 ft 80 kr, rozs 80 \mathcal{E} -tos 3 ft 22 kr, árpa 72 \mathcal{E} -tos 2 ft 50 kr.

Bécsi tőzsde sept. 1. cs. arany 5 82. ezüst 120.25

Magyar kir. szab. tiszavidéki vasúti MENETREND, az erdélyi vasutüzlet megnyitása napjától a további rendelkezésig.

	óra	percz	naprészt	óra	percz	naprészt
I. Bécs és Pestről Kassá felé.						
Bécs	5	—	este	7	30	reg.
Pest	6	10	reg.	5	23	este
Czegléd	9	39	..	8	4	..
Szolnok	10	37	..	9	17	éjjel
Pusp-Ladány	1	33	délut.	1	3	..
Debreczen	3	5	..	3	46	reg.
Nyíregyháza	4	35	..	5	24	..
Tokaj	5	31	este	—	9	..
Miskolcz	7	24	..	10	46	délut.
Kassa	9	56	..	1	51	délut.
II. Bécs és Pestről Arad felé.						
Bécs	8	—	este	7	30	reggel
Pest	6	30	reggel	5	23	este
Czegléd	9	24	..	8	19	..
Szolnok	10	16	délut.	9	17	éjjel
Mézö-Túr	11	29	..	11	40	..
Csuhab	1	9	délut.	2	36	..
Arad	2	52	..	5	11	reggel
III. Bécs és Pestről Nagyváradra felé.						
Bécs	8	—	este	—	—	..
Pest	6	20	reggel	—	—	..
Czegléd	9	39	..	—	—	..
Pusp-Ladány	2	7	délut.	—	—	..
B-Ujfalu	3	16	..	—	—	..
Nagyvárad	4	31	..	—	—	..
IV. Bécs és Pest es Bács felé.						
Kassa	5	21	reg.	12	1	délut.
Miskolcz	7	55	..	3	20	délut.
Tokaj	9	37	..	5	50	este
Nyíregyháza	10	39	..	7	33	..
Debreczen	12	19	délut.	10	26	éjjel
Pusp-Ladány	1	57	..	12	39	..
Szolnok	4	39	..	4	39	reg.
Czegléd	6	33	este	5	55	..
Pest	8	30	..	9	5	..
Bécs	11	11	reg.	6	39	este
V. Nagyváradról Aradról Pest es Bács felé.						
Arad	12	26	délut.	8	47	este
Csuhab	2	7	..	11	23	éjjel
Mézö-Túr	3	13	..	2	15	..
Szolnok	5	—	..	4	18	reggel
Czegléd	7	18	este	5	38	..
Pest	8	39	..	9	5	..
Bécs	6	14	reggel	6	39	este
VI. Nagyváradról Pest es Bács felé.						
Nagyvárad	10	20	délut.	—	—	..
B-Ujfalu	11	41	..	—	—	..
Pusp-Ladány	12	55	délut.	—	—	..
Czegléd	5	33	este	—	—	..
Pest	8	39	..	—	—	..
Bécs	6	14	reggel	—	—	..

A közállomásokról indulás ideje, minden pályaudvaron a kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik menetrendje.

Arad-Szeben: Indul Aradról naponként este 7 órakor. — Érkezik Aradra naponként reggel 5 óra 19 perczkor, (5—4 utas felvétele mellett.)
 Nagyvárad-Arad: Ind. (Személy-szállítás). Nagyváradról naponként este 6 órakor. — Erk. Nagyváradra naponként reggel 9 órakor.
 Nagyvárad-Kolozsvár: Ind. Nagyváradról nap.kint este 6 ór. 50 p kor. — Erk. Nagyváradra nap.kint reg. 6 ór. 40 percz. (7—8 utas felvétele mellett.)
 Nyíregyháza-Beregszász: Ind. Nyíregyházáról nap.kint reg. 7 ór. Erk. Nyíregyházára nap.kint este 4 ór. 50 percz. (5 utas felvétele mellett.)
 Miskolcz-Eger-Hatvan: Ind. Miskolczról nap.kint reg. 8 ór. 50 percz. — Erk. Miskolczra nap.kint este 6 ór. 10 percz. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Lőse-Késmárk: Ind. Kassáról nap.-kint éjjel 12 ór. — Erk. Kassára nap.kint éjjel 10 ór. 50 percz. (7 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Tarnov: Ind. Kassáról nap.kint reg. 1 ór. — Erk. Kassára nap.kint éjjel 10 ór. 50 percz. (7 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Munkács-Sziget: Ind. Kassáról nap.kint éjjel 11 ór. 45 percz. — Erk. Kassára nap.kint reg. 1 ór. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Vác: Ind. Kassáról vasárnap, hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 10 ór. — Erk. Kassára hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton d. u. 2 ór. 45 percz. (5 utas felvétele mellett.)
Az igazgatóság.

H I R D E T É S E K.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. váltótörvényszéknek I. évi márcz. 1-én 2089. sz. a. kelt végzése folytán ezennel közhírré tételük, mikép a Hegedüs Károly esődtömege gondnoká Imre Gábor ügyvéd mint felperes részére Leidenrost Gyula mint alperestől 1500 ft váltói tartozás és járuléka erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen a kézizálogul letéteményezett 3 db, 2700 arft váltói tőkéről szóló, a Hegedüs Károly esődtömegebe bejelentve s megítélve levő activ követelés a helybeli kir. váltótörvényszék tárgyaló termében I. évi szept. 10-ik napján d. u. 5 órakor nyilvános árverés útján készpénzfizetés mellett el fognak adatni. Mire a venni kívánók meghívatnak. — Debreczen, szept. 4. 1869.

81. 1—5 A váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó.

Az „István“ gőzmalom-társulat

azon t. cz. részvényesek, kik az 1868-dik évi april 26-dik társulati közgyűlés határozatából kibocsátott új részvényekre szóló ideiglenes igazolványaikra a 4-dik részlet fizetést folyó évi aug. hó 31-dikéig nem teljesítették, ezennel harmadszor és utoljára szólítatnak fel: annak folyó szeptember hó 15-dik napjáig késedelmi kamatokkal együtt való eszközlésére; mivel ellenkező esetben új részvényhezti joguk a már eddig befizetéssel együtt elvész.

Debreczen, 1869. szeptember 1.

80. 1—0

A képviselő választmány.

Árverési hirdetés.

Czapó Lajos részére Simonffy János és neje Szabó Erzsébettől 3200 ft járuléka erejéig lefoglalt ingóságok, u. m. lovak, szarvasmarhák, sertések, gazdasági eszközök, butorok, termények a hely színén, t. i. a Ebesi Kéki fele tanyán I. évi szeptember 17-kén d. e. 10 órakor készpénzfizetés mellett árverésen el fognak adatni. — Debreczen, aug. 28.

78. 5—3

Nagy Ferencz, végrehajtó bíró.

Debreczenben az 1869-ik évre eső jövedelmi adót kivető bizottságok működése.

Debreczen városa részére két külön helyiségben működendő jövedelmi adó kivető bizottság állítván fel, ezek ebbeli működésüket f. hó 30-án reggeli 9 órakor az összes adókötelezettekrel e f. évre szerkesztett jövedelmi adólajstrom átvizsgálásával fogja megkezdeni a következő rendben:

1. Az egyik bizottság működési helye leend: **Vargautczán 2121. sz. a. Ujhelyi József házában**, s legelőbb is a péterfiutca, ennek befejezése után csapó-, czepléd- és vargautczák. — mindenütt házsorszám szerint vétetnek tárgyalás alá;

2. A másik bizottság működési helye leend: **Nagyhatvanutczán 1564. sz. a. Dusóvszky Pál házában**, s hatvanutczán kezdve a piacon folytatva, szintén házsorszám szerint tartandja tárgyalását.

Erről a t. cz. jövedelemadóköteles felek, az 1868. évi XXVI. t. cz. 46 §-sa értelmében s ját érdekeik megóvása szempontjából azon hozzáadással értesitetnek, miszerint az említett bizottságok előtt annakidejében személyesen vagy megbízottjaik által is megjelenhetnek.

Az ide vonatkozó tárgyalások, a fent kitett naptól kezdve, vasárnapokat kivéve, naponként fél 9 órától délutáni 7 óráig fognak tartatni. — A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

77. 5—3

Halmágyi Lipót.